

Rapport

Datum: 26 augustus 2005
Rapportnummer: 2005/246

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het waterschap Brabantse Delta:

1. voornemens is afrasteringen te plaatsen langs de Bavelse Leij;
2. onvoldoende onderhoud pleegt aan de Bavelse Leij ten aanzien van de ruigte en begroeiing, alsmede ten aanzien van de doorstroming rond het eiland in de Bavelse Leij.

Beoordeling

I. Algemeen

1. Op 13 augustus 2003 diende verzoeker een nadere zienswijze in op het onderhoudsplan "Bavelse Leij" en stelde onder andere dat het voornemen om een afrastering te plaatsen in strijd was met eerdere toezeggingen en niet paste binnen de visie van het waterschap op natuurbeheer. Daarnaast stelde verzoeker dat het onderhoud te wensen overliet.

2. Op 5 november 2003 schreef de directeur technische dienst van het waterschap dat de zienswijze over de afrastering geen aanleiding gaf om het onderhoudsplan aan te passen, aangezien de afrastering met onderhoud als zodanig niets te maken had en derhalve ook niet in het onderhoudsplan was opgenomen.

Naar aanleiding van de opmerkingen van verzoeker over het onderhoud schreef de directeur dat, voor zover de huidige staat van onderhoud niet in overeenstemming was met het onderhoudsplan, dit niet wilde zeggen dat het plan zelf niet correct was.

3. Op 11 en 13 november 2003 wendde verzoeker zich tot het waterschap en schreef onder meer dat in het ter inzage gelegde concept onderhoudsplan wel degelijk herstel van de afrastering stond opgenomen. Daarnaast stelde verzoeker dat het waterschap zelf, door het verleggen van de Bavelse Leij, wildgroei had laten ontstaan, waarbij werd verwezen naar een door bewoners met het waterschap gesloten onderhoudsovereenkomst.

4. Bij brief van 3 december 2003 deelde het dagelijks bestuur van het waterschap verzoeker in reactie op zijn klacht mee dat per geval de noodzaak werd gezien om een afrastering te plaatsen, aangezien dit - naar de mening van het dagelijks bestuur - noodzakelijk kon zijn om beplanting en nesten te beschermen.

Over de onderhoudsovereenkomst schreef het dagelijks bestuur dat medewerkers van het waterschap contact hadden gehad met onder meer verzoeker over het onderhoud van de Bavelse Leij, waarna een privaatrechtelijk onderhoudscontract was opgesteld. Deze overeenkomst had echter nimmer de vereiste juridische status verkregen, omdat het

dagelijks bestuur hier niet mee had ingestemd en vervolgens, in samenwerking met belanghebbenden, het huidige onderhoudsplan was opgesteld.

5. Uit de beslissing van het dagelijks bestuur op verzoekers klacht concludeerde de Nationale ombudsman dat verzoekers klacht over het naar zijn mening slechte onderhoud geen onderdeel had uitgemaakt van de klachtbehandeling, zodat het waterschap op 8 maart 2004 werd verzocht alsnog inhoudelijk op dit klachtonderdeel te reageren.

6. Op 29 april 2004 schreef het dagelijks bestuur aan verzoeker dat het onderhoud aan de Bavelse Leij gericht was op het garanderen van de waterafvoer en het ontwikkelen en instandhouden van een gevarieerde levensgemeenschap van planten en dieren. Het standpunt van verzoeker over het niet juist, tijdig en volledig uitvoeren van het onderhoud werd niet onderschreven. Wel achtte het dagelijks bestuur het mogelijk dat het onderhoud niet volgens de esthetische normen van verzoeker was gedaan.

7. In reactie daarop schreef verzoeker op 5 mei 2004 aan de Nationale ombudsman dat bij de onderhoudsplicht ook het opruimen van afgezaagde houtwallen hoort en merkte hij op dat er achter de tuinen nog steeds niet afgevoerd hout en ander groenafval lag. Een dergelijk broeinest voor ongedierte was naar de mening van verzoeker zeker niet gericht op het in stand houden van een gevarieerde levensgemeenschap van planten en dieren.

Daarnaast merkte verzoeker op dat het waterschap in het onderhoudsplan had vastgelegd dat de houtwallen te allen tijde niet hoger zouden zijn dan 1.50 meter en dat met het een keer per jaar maaien hier geen invulling aan werd gegeven.

II. Ten aanzien van het plaatsen van afrasteringen.

Bevindingen

1. Onder verwijzing naar de beslissing van het dagelijks bestuur van 3 december 2003 vroeg verzoeker de Nationale ombudsman op 4 augustus 2004 een onderzoek in te stellen.

2. Ter onderbouwing van zijn klacht deelde verzoeker op 16 augustus 2004 onder meer mee dat er geen enkele reden was om een afscheiding te plaatsen tussen particuliere tuinen en het eigendom van het waterschap, omdat derden niet via deze tuinen het gebied van het waterschap konden betreden en de Bavelse Leij zelf al als natuurlijke afscheiding fungeerde. Daarnaast verwees verzoeker naar een toezegging van het waterschap dat nagedacht zou worden over een manier om de Bavelse Leij voor de omwonenden toegankelijk te houden. Ook zou het plaatsen van afrasteringen geen algemeen gebruik zijn bij het waterschap en niet passen in de visie van het waterschap op natuurbeheer.

3. Op 12 oktober 2004 deelde het dagelijks bestuur van het waterschap de Nationale ombudsman onder meer mee dat bedoelde afrastering, bestaande uit een draad op paaltjes waar iedereen zo overheen kan stappen, dient om de eigendomsgrens aan te geven tussen de percelen van het waterschap en van omwonenden.

Het waterschap merkte op sterk te hechten aan de mogelijkheid zijn eigendommen te kunnen afbakenen, aangezien al op één plek was geconstateerd dat een bewoner zonder toestemming grond van het waterschap in gebruik had genomen.

4. In reactie hierop schreef verzoeker op 24 november 2004 onder meer dat de percelen van het waterschap niet of nauwelijks worden betreden door de bewoners, aangezien deze juist de natuur ter plekke beschermen. Het feit dat het schouwpad een last zou zijn voor de eigenaar van een belendend perceel kon naar de mening van verzoeker niet leiden tot de conclusie dat andere bewoners dan maar last van een afrastering zouden moeten hebben. Ook was het verzoeker onbekend dat er afrasteringen zouden zijn verwijderd.

Verwezen werd tevens naar een bezoek van twee medewerkers van het waterschap aan een omwonende, naar aanleiding waarvan het bestuur van het waterschap onder andere zou worden voorgesteld geen afrasteringen te plaatsen en met onopvallende piketpaaltjes de perceelgrenzen te markeren.

5. In een nadere reactie deelde het dagelijks bestuur de Nationale ombudsman op 7 januari 2005 mee dat het waterschap formeel het recht heeft om als eigenaar eigendom zichtbaar af te scheiden en dat in het illegaal in gebruik nemen van waterschapsgrond en het verwijderen van beplanting een extra rechtvaardiging en reden gevonden kan worden om dit te doen. Het dagelijks bestuur concludeerde het volste recht te hebben om tot het plaatsen van een afrastering over te gaan, indien daartoe op enig moment zou worden besloten.

Beoordeling

6. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

7. Het Waterschap Brabantse Delta overweegt om, als zichtbare afscheiding van zijn eigendom aan de Bavelse Leij, een afrastering te plaatsen in de vorm van paaltjes waarop een draad is gespannen.

Het plaatsen van een dergelijke afrastering kan niet als onnodig bezwarend voor verzoeker worden aangemerkt, aangezien uit het onderzoek van de Nationale ombudsman niet is gebleken dat er sprake zou zijn van een openbaar karakter van de Bavelse Leij en de daaromheen gelegen gronden van het waterschap en het een eigenaar vrij staat om een

derde de toegang tot zijn eigendom te ontzeggen. Tevens staat het plaatsen van een dergelijke afrastering in evenredige verhouding tot het doel van het waterschap om de eigendomsgrens aan te duiden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van het onderhoud.

Bevindingen

1. In zijn nadere beslissing op verzoekers klacht over het onderhoud (zie hiervoor onder I.5.) schreef het waterschap op 29 juni 2004 aan verzoeker dat natuurontwikkeling ruigte en begroeiing met zich meebrengt. Naast waterafvoer was dit één van de doelstellingen van het project Bavelse Leij en hierop zou niet worden teruggekomen. Aangezien een aantal bewoners de toezegging was gedaan dat de begroeiing structureel niet hoger dan 1.50 meter zou komen, zou er voor zorggedragen worden dat de kaart, behorend bij het onderhoudsplan, werd aangepast.

2. Met deze beslissing kon verzoeker zich niet verenigen.

In zijn verzoekschrift van 12 juli 2004 schreef verzoeker dat er langs een specifieke kavel aan de Bavelse Leij geen sprake was van ruigte en begroeiing en het blijkbaar mogelijk was om op een andere wijze natuurontwikkeling te realiseren. Daarnaast merkte verzoeker op dat het waterschap diverse malen was geweest op het, aan één zijde, dichtslibben van de Bavelse Leij, waardoor de waterafvoer onvoldoende werd gegarandeerd en dat geconstateerd was dat de hoogte van de begroeiing op diverse plaatsen boven de 1.50 meter uitkwam.

3. Op 12 oktober 2004 deelde het dagelijks bestuur van het Waterschap Brabantse Delta de Nationale ombudsman mee de klacht ongegrond te achten, omdat voor het onderhoud een plan was vastgesteld dat was gericht op waterafvoer en ontwikkeling van een ecologische verbindingszone. Volgens dit plan zou in het najaar worden begonnen met maaien en snoeien en waar nodig begroeiing worden teruggebracht en de watergangen uitgediept.

Daarnaast schreef het dagelijks bestuur dat natuurontwikkeling een dynamisch proces was en de waterafvoer, zelfs tijdens hevige regenval in augustus van dat jaar, geen moment belemmerd was geweest en watergangen naar behoren hadden gefunctioneerd.

4. Kort voordat de Nationale ombudsman op 1 september 2004 zijn onderzoek had geopend, had verzoeker op 24 augustus 2004 separaat een klacht ingediend bij het waterschap over het feit dat vanaf mei 2004 de begroeiing structureel veel hoger was dan 1.50 meter en de beek inmiddels op een plek compleet was dichtgeslibd. Het waterschap

werd gevraagd de begroeiing per direct terug te brengen, de doorstroming van de beek in orde te maken en een uitgewerkte onderhoudsplanung te overleggen.

5. In reactie hierop deelde het dagelijks bestuur verzoeker bij brief van 14 oktober 2004 mee dat, zodra het weer het toeliet, met het snoeien en maaien zou worden begonnen, waarbij de begroeiing zoals toegezegd zou worden teruggebracht naar 1.50 meter. Indien nodig zouden ook de watergangen worden uitgediept. Tevens werd verzoeker erop gewezen dat natuurontwikkeling als dynamisch proces betekende dat de beplanting tijdens het groeiseizoen hoger dan de afgesproken 1.50 meter kon komen, maar dat het onderhoudsplan er in voorzag tijdens het jaarlijkse onderhoud een en ander terug te snoeien.

Daarnaast werd verzoeker erop gewezen dat de waterafvoer, zelfs tijdens hevige regenval, geen moment belemmerd was geweest en watergangen naar behoren hadden gefunctioneerd. Naar de mening van het dagelijks bestuur was het dan ook de vraag in hoeverre er van dichtslibbing sprake was geweest en werd opgemerkt dat er ook hier sprake was van een natuurlijk, dynamisch proces dat paste in de natuurontwikkeling langs de Bavelse Leij en dat in ieder geval tijdens het jaarlijkse onderhoud ook naar dit aspect gekeken zou worden.

6. Naar aanleiding van de reactie van het waterschap schreef verzoeker de Nationale ombudsman op 24 november 2004 dat omwonenden van de Bavelse Leij altijd vanuit hun achtertuin of de brandgang achter hun huizen een vrij uitzicht hadden over het Markdal, maar nu uitkeken op een vuile wildernis of, tengevolge van een enorme begroeiing op de percelen van het waterschap, geen enkel uitzicht meer hadden.

Verzoeker constateerde dat het waterschap zich niet hield aan de verplichting aangegeven in het onderhoudsplan om de begroeiing op 1.50 meter te houden, aangezien deze inmiddels al vele meters hoger was.

Daarnaast gaf verzoeker aan dat er sinds het verleggen van de Bavelse Leij en het aanbrengen van de begroeiing diverse malen overlast was geweest van ongedierte. Ook de dichtgeslakte gedeelten van de beek achtte verzoeker een broeinest voor allerlei ongedierte.

7. In nadere reactie op hetgeen verzoeker stelde, deelde het dagelijks bestuur de Nationale ombudsman bij brief van 7 januari 2005 onder meer mee dat men in een land als Nederland geen aanspraak kan maken op een soort eeuwigdurend vrij uitzicht over de gronden van de aangrenzende eigenaar. Zelfs als het waterschap alle aangebrachte beplantingen ter plaatse zou verwijderen was het uitzicht niet meer aanwezig omdat de eigenaar van het naastgelegen perceel gekozen had voor hoogopschietende beplanting.

Daarnaast deelde het dagelijks bestuur mee dat het waterschap bij de aanleg van de beplanting de bewoners tegemoet was gekomen door een onderhoudsplan op te stellen. Conform dit plan was in december 2004 onderhoud uitgevoerd aan de beplanting, terwijl de onderhoudswerkzaamheden aan de waterloop enkele weken eerder waren uitgevoerd.

Daarbij waren allerlei struiken teruggesnoeid tot een stukje boven de bodem. Een tiental bomen zou conform het plan uitgroeien tot grotere bomen, maar wel worden opgesnoeid zodat de bewoners eronder door kunnen kijken. Erkend werd dat enig maai- en snoeimateriaal nog aanwezig was, maar dat, zodra de grond ter plaatse droog genoeg was, dit zou worden afgevoerd.

Ten aanzien van de "dichtgeslibde gedeelten van de Bavelse Leij" deelde het dagelijks bestuur mee dat er plaatsen voorkomen waar deze beek via meerdere geultjes stroomt. Een geultje waar de stroomsnelheid van het water lager is heeft de neiging om aan te slibben. Dit had echter niet tot problemen in de waterafvoer geleid.

Beoordeling

8. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens bestuursorganen door die bestuursorganen worden gehonoreerd. Dit vereiste impliceert dat een bestuursorgaan gedane toezeggingen gestand moet doen.

9. Eén van de doelstellingen van het project Bavelse Leij was de ontwikkeling van een ecologische natuurzone, wat ruigte en begroeiing met zich meebrengt. Bij de totstandkoming van dit beleid is de toezegging gedaan dat de begroeiing structureel niet hoger dan 1.50 meter zou komen. Mede gelet hierop is, in overleg met de omwonenden, een onderhoudsplan tot stand gekomen waarin wordt aangegeven op welke wijze het Waterschap Brabantse Delta zijn eigendommen en de zich daarop bevindende beplanting zal onderhouden.

10. Door het dagelijks bestuur is, in reactie op de door verzoeker ingediende klachten over zowel de begroeiing als de waterdiepte, telkens opgemerkt dat het onderhoud van de Bavelse Leij in overeenstemming met het opgestelde onderhoudsplan is of zal worden uitgevoerd. Hierbij zou de begroeiing worden teruggesnoeid en de watergangen, indien nodig uitgediept.

11. Ten aanzien van de watergangen is door het dagelijks bestuur gemotiveerd aangegeven - en door verzoeker niet weerlegd - dat de waterafvoer geen moment belemmerd is geweest.

Ten aanzien van de begroeiing deelde het dagelijks bestuur mee dat in december 2004 allerlei struiken, overeenkomstig het onderhoudsplan, zijn teruggesnoeid tot een stukje

boven de bodem, waarmee uitvoering is gegeven aan de gedane toezegging over de hoogte van de begroeiing.

12. In zijn reactie van 14 oktober 2004 stelde het dagelijks bestuur dat niet uitgesloten kan worden dat de begroeiing tijdens het groeiseizoen hoger kan komen dan de afgesproken 1.50 meter, maar dat het onderhoudsplan er in voorziet dat een en ander tijdens het jaarlijks onderhoud wordt teruggesnoeid.

13. De Nationale ombudsman gaat ervan uit dat het dagelijks bestuur hiermee aangeeft dat door natuurlijke processen de afgesproken maximale hoogte niet altijd gegarandeerd kan worden, maar dat door goed onderhoud de uitgroei binnen redelijke marges blijft.

14. Gelet op het vorenstaande kan niet gesteld worden dat het dagelijks bestuur niet heeft gehandeld in overeenstemming met het vereiste van rechtszekerheid.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het waterschap Brabantse Delta te Breda is niet gegrond.

Onderzoek

Op 12 juli 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Breda, met een klacht over een gedraging van het waterschap Brabantse Delta te Breda.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het dagelijks bestuur van het waterschap Brabantse Delta, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het dagelijks bestuur van het waterschap verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tijdens het onderzoek kregen het waterschap en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Het Waterschap deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Verzoekschrift van 12 juli 2004, inclusief de daarbij behorende correspondentie en bijlagen.
2. Reactie van het dagelijks bestuur van het Waterschap Brabantse Delta van 12 oktober 2004, inclusief bijlagen.
3. Reactie van verzoeker van 24 november 2004.
4. Nadere reactie van het dagelijks bestuur van het Waterschap Brabantse Delta van 10 januari 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond